

**URJALAN KUNNAN
ELINKEINO-OHJELMA
2007-2012**

JOHDANTO

Urjalan kunnan asettaman elinkeinopoliittisen työryhmän tehtävänä oli päivittää vuonna 2003 laadittu elinkeinojen kehittämissuunnitelma ajan tasalle. Työ palveli samalla alkamassa olevaa seudullisen elinkeino-suunnitelman laatimisprosessia.

Kunnanhallituksen nimeämään työryhmään kuuluivat: Yrittäjien edustajina Sinikka Nylund, Asko Tapioharju, Raimo Tuominen ja Teemu Kovero. Urjalan kunnan edustajina Paula Virtanen, Tapio Paija ja Kari Simola. Työryhmän puheenjohtajana toimi kunnanjohtaja Hannu Maijala ja sihteerinä yritysasiainjohtaja Risto J Rantala.

Työryhmä aloitti työnsä 15.3.2007 ja kokoontui kolme kertaa. Työn tuloksena voidaan esittää oheinen elinkeino-suunnitelma toimeenpanoa varten.

KUNNAN ELINKEINOPOLITIIKAN JA –SUUNNITELMAN TARKOITUS

Suomen Kuntaliitto julkisti maaliskuussa uudet elinkeinopoliittiset linjaukset otsikolla: ” Elinvoimainen kunta kasvun ja työllisyyden edistäjänä”. Suunnitelmassa korostetaan poikkihallinnollisia toimia yritysten toimintaedellytysten turvaamiseksi. Kunnan elinvoimaisuuden perustana nähdään kunnan terve talous ja kannattava yritystoiminta.

Linjausten mukaan kunta toimii elinkeinopolitiikassa mahdollistajan roolissa. Sen tulee luoda käyttökelpoista toimintaympäristöä elinkeinoelämälle, rakentaa kumppanuuksia ja tukea työvoiman saatavuutta. Yritystoimintaa ymmärtävän päätöksenteon merkitys tulee koko ajan tärkeämmäksi.

Kunnat voivat kehittää elinkeinoympäristöään monella tapaa. Kuntarajat ylittävä yhteistyö on välttämätöntä, samoin seudullisen elinkeinojen kehittämissuunnitelman aseman vahvistaminen. Kuntien hankintayhteistyötä tulee laajentaa. Yhteyksien rakentaminen yritysten ja koulujen välillä on kunnan tehtävänä.

Näin siis Kuntaliiton linjauksissa. Urjalan oma elinkeino-suunnitelma pitää sisällään useita tämän mukaisia toimenpiteitä, jotka on räätälöity tarpeisiimme. Työryhmä vahvisti strategiset painopistealueet, joiden kehittämiseen erityisesti pitäisi keskittyä ja laati niiden toteuttamiseksi toimenpide-ehdotuksia. Lisäksi määriteltiin visio, jota tavoitellaan elinkeino-suunnitelman toteutusaikana:

VISIO

” Urjalan kunta on moderni, palveleva, teollistunut maaseutukunta, jossa on hyvä yrittää, asua ja menestyä ”

ELINKEINOPOLIITTINEN SWOT- ANALYYSI

VAHVUUDET

- Hyvä yrityskanta ja tunnetut yritykset
- Tampereen ja Ideaparkin läheisyys
- VT- 9 merkittävyys runkotienä
- Seudullinen elinkeinoyhtiö
- Toimivat kuntapalvelut
- Vapaa-ajan asukkaat
- Luonto ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet

HEIKKOUEDET

- Kunnan taloustilanne
- Strategian lyhytjänteisyys, ennakkoasenteet
- Heikko huoltosuhde
- Alueellisesti hajanainen kunta
- Sisäinen liikenne
- Työvoiman kohtaanto-ongelma
- Valtion palvelujen puute

MAHDOLLISUUDET

- Kirkonkylän kehitys
- VT- 9 hyödyntäminen
- Seutuyhteistyö
- Turvallinen asuin- ja yrityskunta
- Tampereen työssäkäyntialue

UHAT

- KV- yritysten tulevaisuus
- Korkea verotus ja muuttoliike
- Ostovoiman karkaaminen
- Maatalouselinkeinon epävarmuus
- Ammattitaitoisen työvoiman puute

ELINKEINOELÄMÄN NYKYTILA

Urjalan työllisestä työvoimasta teollisuuden palveluksessa työskentelee viimeisimmän tilaston mukaan 543 henkeä, rakentamisen toimialalla 93 henkeä eli näiden osuus yhteensä 33 %, yksityiset palvelut työllistävät 509 henkeä ja julkiset palvelut 452 henkeä, eli lähes 50 %. Maa- ja metsätalous työllistää 304 henkeä ja sen osuus on 14 %. Työpaikoista hieman alle 2000 sijaitsee omassa kunnassa, joten työpaikkaomavaraisuus on 92,5 %. Kunnan työttömyysaste pysyy yhä korkealla. Kokonaistyövoimasta 11,2 % eli 281 henkeä oli työttömänä alkuvuodesta. Koko seudun työllisyysaste oli 64 %.

Urjalan yrityskanta vuoden vaihteessa oli PRH:n rekisterin mukaan lähes 400 kpl ja maatilojen lukumäärä noin 300 kpl. Kunnan suurimmat yksityiset työnantajat ovat: Parker Hannifin 206 henkeä, Iittala Group Nuutajärven lasitehdas 90, Urjala Works oy 86, YIT Kalusto oy 65, Konepaja Santalahti oy 31, Honkolan kartano 25, Jawiko oy 25, Aliko Automation oy 20, Lahma Trans oy 18 ja Rakentajain Tietopalvelu RTI oy 15 henkeä sekä useita muita yli 10 henkeä työllistäviä yrityksiä.

STRATEGISET PAINOPISTEET

Työryhmä linjasi elinkeinopolitiikan kehittämisen painopistealueet seuraavasti:

- Yrittäjyysasenteet ja yrittäjyyskasvatus
- Teollisuuden kehittäminen
- Matkailun, kaupan ja palvelujen merkitys
- Asuminen ja infrastruktuuri
- Seutuyhteistyö ja Pirkanmaan kasvu

Jokaisen painopisteen osalta esitetään 3-5 kehittämiskohdetta toimenpiteineen ja niiden arviointikriteerit. Kaikkien esitettyjen toimenpide-ehdotusten valmistelu ja toteutus voidaan aloittaa heti. Määrärahakysymykset edellyttävät tarkempaa suunnittelua. Toimenpiteiden arviointia ja toteutumista seurataan valtuustolle vuosittain annettavalla elinkeinokatsauksella.

Elinkeinopolitiikka on osa kunnallishallintoa ja siihen vaikuttavat tekijät on huomioitava poikkihallinnollisesti koko organisaatiossa. Jokaisen kuntalaisen, päättäjän ja virkamiehen on tarkasteltava asioita elinkeinopoliittisesta näkökulmasta, tulevaisuuteen uskoen ja luoden osaltaan positiivista imagoa omasta kunnastaan. Kunnallisen päätöksenteon yritysvaikutusten arviointia on syytä korostaa.

YRITTÄJYYSASENTEET JA YRITTÄJYYSKASVATUS

1. Yhteinen positiivinen asenne oman paikkakunnan yrityksiä kohtaan

TP: Päätäjien, yrittäjien ja kuntalaisten toimiva vuoropuhelu

- Yhteisten tilaisuuksien määrä
- Positiivisten lehtijuttujen määrä

2. Paikallislehden rooli ja tiedotus

TP: Kerrotaan avoimesti ja oikein kunnan elinkeinoasioista

- Elinkeinokiikarien määrä
- Muiden yritysartikkelien määrä

3. Julkiset hankinnat

TP: Hankintalain hengessä hankinnat läheltä

- Paikallisten yrittäjien osuus hankinnoissa

4. Yläasteen, lukion ja toisen asteen yrittäjyyskasvatus

TP: Tuetaan ja kannustetaan opettajia ja oppilaita

- Yritysasiamiehen osallistuminen
- Yrittäjien osallistuminen

Toimenpiteiden tavoite: Yritysten nettomäärän kasvu

Vastuuhenkilö: Yritysasiamies

TEOLLISUUDEN KEHITTÄMINEN

1. Paikkakunnan omista yrityksistä huolehtiminen

TP: Toimintaedellytyksistä huolehtiminen

- Elinkeinoneuvonnan saatavuus

2. Teollisuustonttien markkinointi

TP: Vapaat tontit kunnan kotisivuille

- Myytyjen tonttien määrä

3. Vastaanottotiloista huolehtiminen

TP: Vastaanottohalli tmv. tilareservi

- Vastaanottohallin käyttöaste

4. Yritystonttivarannosta huolehtiminen

TP: Hankitaan yritystoiminnalle maata sopivilta paikoilta

- Tehdyt maakaupat ja kunnan omistukset

Toimenpiteiden tavoite: Urjala tunnetaan hyvästä yritysimaosta

Vastuuhenkilöt: Kunnanjohtaja ja Yritysasiamies

MATKAILUN, KAUPAN JA PALVELUJEN MERKITYS

1. Kirkonkylästä vetovoimainen, viihtyisä kaupan keskus

TP: Keskustan kehittämissuunnitelman toteutus

- Valmista ohjelman aikana. Vihreä keidas erillisenä.
- Liikeneiliöiden käyttöaste

2. VT- 9 hyödyntäminen

TP: Kaavoitusratkaisut tukemaan yritysten sijoittumista

- Kaavatarkastelut tehty 2009
- Liikennemäärien kasvu

3. Matkailuelinkeinon merkitys

TP: Taikayö, Pentinkulma ja Nuutajärvi kärkituotteina

- Tunnettavuus ja julkinen näkyvyys
- Kävijämäärät

4. Palveluyrittäjyyden lisääminen

TP: Kunta yksityistää ja tiedottaa avoimesti. Palvelusetelin käyttöönotto.

- Yksityisten palvelujen osuus
- Palvelusetelin käyttömäärät

Toimenpiteiden tavoite: Alan yritysten menestyminen

Vastuhenkilö: Yritysasiamies

ASUMINEN JA INFRASTRUKTUURI

1. Uusia asukkaita Urjalaan ja vapaa-ajan asukkaiden huomioiminen

TP: Asuntotonttien riittävydestä huolehtiminen

- Vapaat tontit
- Asukasluvun kehitys

2. Kuntamarkkinointi

TP: Positiivisen mielikuvan luominen

- Kotisivut ajantasalla, messuosallistumiset
- Messutulokset, kotisivujen kävijämäärät

3. Huhdin ja Kirkonkylän tilanne

TP: Kaavoitus kuntoon ja tarvittaessa rakennuskelpoisen maan lunastus

- Uusien rakennuspaikkojen määrä

4. Muut kylätaajamat

TP: Elinvoimaisten taajamien markkinointi

- Haja-asutusalueen asukasmääräkehitys

5. Ruokolan uusi risteysalue ja uusi sisääntulotie

TP: Toteutuksen kiirehtiminen. Maan hankinta alueelta.

- Risteysalue valmiina vuonna 2010

Toimenpiteiden tavoite: Uusien asukkaiden houkuttelu Urjalaan

Vastuhenkilöt: Kunnanjohtaja ja hallintojohtaja

SEUTUYHTEISTYÖ JA PIRKANMAAN KASVU

1. Seudullisen elinkeinoyhdistön toiminta

TP: Paikallisen näkyvyyden ja vaikuttavuuden vahvistaminen

- Urjalassa elinkeinoasioista vastaava palvelupiste ja henkilö
- Uusien yritysten määrä
- Toimintaresurssien turvaaminen

2. Seutuvaltuusto ja –hallitus

TP: Yhteiset kuntaa hyödyntävät hankkeet seutukunnalla

- Yhteishankkeiden määrä
- Yhteismarkkinointi

3. Yhteistyö muiden lähikuntien kanssa

TP: Humppilan-Loimaan seudun kanssa VT-9 kehittäminen

- Yhteisesiintyminen
- VT- 9 liikenneturvallisuuden ja – määrien kehitys

4. Urjalasta Tampereen työssäkäyntialuetta vuonna 2010

TP: Julkisten kulkuyhteyksien parantaminen

- Seudun sisäisten liikennevuorojen kasvu
- Pendelöinti ja muuttoliike Urjala-Tampere

Toimenpiteiden tavoite: Asukkaiden palvelutason paraneminen

Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja

TIIVISTELMÄ KEHITTÄMISALUEISTA:

Urjalan uudessa elinkeino-ohjelmassa korostuvat asenteet, asuminen ja yrittäjäyys. Kehittämisen painopistealueet ovat Huhti-Laukeela sekä vt-9 lähialueet. Uusien asukkaiden ja vapaa-ajanasukkaiden houkuttamiseksi huolehditaan monipuolisesta tonttivarannosta ja asiakaslähtöisestä palvelusta. Olemassa olevan yritystoiminnan toimintaedellytykset turvataan kunnalle kuuluvilla toimenpiteillä. Uusille yrityksille tarjotaan hyvät ja tasavertaiset mahdollisuudet menestyä Urjalassa. Kunnallisen päätöksenteon yritysvaikutusten arviointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Yhteistyötä seudun sisällä ja myös muiden naapurikuntien kanssa edistetään. Huolehditaan kunnan edunvalvonnasta, näkyvyydestä ja hyvästä maineesta maailmalla.

Urjalan kunnan elinkeinopoliittiset linjaukset yritysasioissa

1. Osallistuminen toimitilarakentamiseen
 - Kunta voi tapauskohtaisesti osallistua lunastusvuokraussopimuksella yrityksen uusien toimitilojen rakentamiseen.
 - Sopimus edellyttää yritystutkimusta sekä perusteellista hankesuunnitelmaa, josta on käytävä ilmi mm. hankkeen vaikutus uusien työpaikkojen syntyyn, tuotannon jalostusarvon kasvuun tai palvelujen reaalisäykykseen.
 - Vaikutusten on oltava merkittäviä.
2. Olemassa olevat vanhat toimitilat
 - Kunta voi hankkia harkiten vanhoja teollisuuskiinteistöjä tai muita yritystiloja omistukseensa. Kuitenkin sillä edellytyksellä, että tiloille löytyy perusteltu ja tarkoituksenmukainen käyttötarkoitus.
 - Yritysasiamies kerää tietoa ja ylläpitää kunnan kotisivuilla maksutonta toimitilojen välitysrekisteriä.
3. Tonttivarannosta huolehtiminen
 - Kunta seuraa tilannetta ja pitää kaavoituksella huolta riittävästä yritystonttien varannosta. Kaavoituksella pyritään jatkossa välttämään asumisen ja yrittämisen yhteensovittamisongelmat.
 - Teollisuusalueiden infrastruktuuri, kunnallistekniset maksut ja muut tekijät valmistellaan kilpailukykyä lisäävällä tavalla.
 - Kaavatonttien hintataso pidetään kilpailukykyisenä.
4. Kauppa ja palveluelinkeinot
 - Kunta pyrkii omilla toimenpiteillä luomaan parhaat mahdolliset edellytykset myös näiden elinkeinojen menestymiseksi.
 - Työvoiman saanti, kaavoitusratkaisut, liikennejärjestelyt, opasteet.
5. Yritystakausten periaatteet
 - Yritystakaukset eivät ole kunnan ydintoimintaan kuuluvia tehtäviä. Niitä varten ovat julkiset erityisluottolaitokset kuten Finnvera oyj. Tästä johtuen takauksiin suhtaudutaan erittäin pidättyväisesti ja huolehditaan muulla tavoin yritysten toimintaedellytyksistä kunnassa.
 - Erityisen painavista syistä johtuen kunta voi myöntää kunnassa toimiville yrityksille täytetakauksia. Tällöin edellytetään lisäksi Finnveran tai muun julkisen rahoittajan mukaantuloa hankkeeseen.
 - Kunnan myöntämä enintään 300 000 € suuruinen täytetakausta on vastikkeellinen siten, että kunta perii takausprovisiota 2 %. Muita kuluja ei peritä. Takauksen voimassaoloaika on enintään 10 vuotta.
 - Turvaavan vastavakuuden lisäksi yrityksen toimivalta johdolta edellytetään rajattua henkilötakausta suuruudeltaan 10 % kunnan myöntämästä takauksesta.